

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

როგორ მოვემზადოთ მასწავლებლის საგნის
გამოცდისათვის

ქართული ენა და ლიტერატურა (დაწყებითი საფეხური)
მათემატიკა (დაწყებითი საფეხური)
ბუნებისმეტყველება (დაწყებითი საფეხური)

თბილისი
2025

წინამდებარე კრებულის დანიშნულებაა, გააცნოს დაწყებითი საფეხურის (I-VI) ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველების მასწავლებლებსა და მასწავლებლობის მსურველებს გამოცდის პროგრამა, საგამოცდო ტესტის ფორმატის ნიმუში და შეფასების კრიტერიუმები.

კრებული წარმოადგენს „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ საკუთრებას და დაცულია საქართველოს კანონით _ „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“. „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ ნებართვის გარეშე დაუშვებელია ტექსტში რაიმე ცვლილების შეტანა, მისი რეპროდუქცია, თარგმნა და სხვა საშუალებებით (როგორც ბეჭდვითი, ასევე ელექტრონული ფორმით) გავრცელება, აგრეთვე იკრძალება კრებულის გამოყენება კომერციული მიზნებისათვის.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

შესავალი	4 გვ.
ქართული ენა და ლიტერატურა (დაწყებითი საფეხური)	6 გვ.
მათემატიკა (დაწყებითი საფეხური)	16 გვ.
ბუნებისმეტყველება (დაწყებითი საფეხური)	24 გვ.
აკადემიური უნარები	31 გვ.

შესავალი

I - VI კლასების პედაგოგთათვის (ქართული ენა და ლიტერატურა, მათემატიკა და ბუნებისმეტყველება) განკუთვნილია ტესტები ორი ნაწილისგან შედგება – **საგნობრივი ცოდნა და აკადემიური უნარები**.

საგნობრივი ტესტების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი (პროფესიაში შემომსვლელთათვის) 60%-ია. შესაბამისად, გამოცდის წარმატებით ჩასაბარებლად აპლიკანტმა უნდა დააგროვოს ქულათა საერთო რაოდენობის **60%-ზე მეტი**. აქვე გასათვალისწინებელია, რომ ტესტში აკადემიური უნარების ნაწილისათვის დადგენილია შიდა ზღვარი - ქულათა საერთო რაოდენობის **40%**. შესაბამისად, ამ ნაწილში ზღვრის გადასალახად აპლიკანტმა უნდა დააგროვოს ქულათა საერთო რაოდენობის **40%-ზე მეტი**.

2025 წლის ტესტის ფორმატი

საგნობრივი ცოდნის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 39

აკადემიური უნარების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 14

ტესტის მაქსიმალური ქულა - 53

ტესტირებისთვის განკუთვნილი დრო: **4 საათი**

შესაბამისად, პროფესიაში შემომსვლელთათვის მთლიანი ტესტის ბარიერად (60%) განისაზღვრა **32 ქულა და მეტი**, ხოლო ანალიტიკური უნარების შიდა ბარიერად (40%) – **6 ქულა და მეტი**.

ტესტის სტრუქტურა

საგნობრივი ცოდნა

თითოეულ ტესტში მოცემულია დავალებები, რომლებიც ამოწმებს შესაბამის საგნობრივ ცოდნას.

აკადემიური უნარები

ტესტის ეს ნაწილი ორ ბლოკს მოიცავს: წაკითხული ტექსტის გააზრებასა და ანალიტიკურ წერას. წაკითხული ტექსტის გააზრების ბლოკის მეშვეობით მოწმდება უცნობი ტექსტის ადეკვატურად გაგებისა და გააზრების, ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, ინტერპრეტირების, გაანალიზებისა და შეფასების უნარი.

ანალიტიკური წერის მეშვეობით მოწმდება ამა თუ იმ საკითხზე საკუთარი თვალსაზრისის ცხადად და ნათლად ჩამოყალიბების, არგუმენტების მოხმობით მისი დასაბუთების, აგრეთვე სხვადასხვა მოსაზრების კრიტიკული ანალიზის უნარი.

დავალების ტიპები

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთა ტესტში წარმოდგენილია სხვადასხვა ფორმატის დავალებები:

- დავალებები არჩევითი პასუხით;
- დავალებები ღია დაბოლოებით;
- შესაბამისობის დადგენის დავალებები;
- თხზულება/ანალიტიკური ესე.

არჩევითპასუხებიან დავალებებში პირობასა და შეკითხვასთან ერთად სავარაუდო პასუხებიც არის მოცემული. დავალების შესრულება გულისხმობს ოთხი სავარაუდო პასუხიდან ერთი სწორი პასუხის არჩევას. თითოეული არჩევითპასუხიანი დავალება 1 ქულით ფასდება.

დავალებები ღია დაბოლოებით პედაგოგისგან მოითხოვს დასმულ შეკითხვაზე პასუხის ჩამოყალიბებას, საკუთარი მსჯელობის გამყარებას სათანადო არგუმენტებით. თითოეული ღიაბოლოიანი დავალება ფასდება სპეციალური სქემის მეშვეობით. შესაბამისად, დავალებები განსხვავდება მაქსიმალური ქულების მიხედვით. შესასრულებელი ნაბიჯების გათვალისწინებით, დავალება შეიძლება შეფასდეს 1, 2 ან მეტი ქულით.

გაითვალისწინეთ:

- *ღიაბოლოიანი დავალების შემთხვევაში ქულას იმსახურებს მხოლოდ ის პასუხი, რომელიც უშუალოდ უკავშირდება დავალების პირობას, შეიცავს დასმული ამოცანის კონკრეტული გადაწყვეტის მცდელობას.*
- *თუ სწორ პასუხთან ერთად არასწორ პასუხსაც მიუთითებთ, ქულას ვერ მოიპოვებთ.*
- *ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტის შემთხვევაში, თუ პასუხის გაცემისას დაარღვევთ თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმებს, დაგაკლდებათ ქულა.*

შესაბამისობის დავალებებში წარმოდგენილია მონაცემთა ორი სვეტი. ერთ სვეტში მოცემულია ე. წ. პირობა (მოვლენები, ფრაზები და ა. შ.), მეორეში კი – სავარაუდო პასუხები (ცნებები, ტერმინები და ა. შ.). დავალების შესასრულებლად საჭიროა, ერთ სვეტში მოცემული ინფორმაცია შევუსაბამოთ (მივუსადაგოთ) მეორე სვეტში მოცემულ ინფორმაციას. შესაბამისობის თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

ანალიტიკური წერის ნაწილში პედაგოგმა უნდა დაწეროს თხზულება/ესე, რომელშიც გამოხატავს თავის პოზიციას, მოსაზრებებს შეთავაზებული საკითხის შესახებ. მან კონკრეტული არგუმენტებით უნდა დაასაბუთოს თავისი სათქმელი. თხზულება ხუთი კრიტერიუმით ფასდება.

ქართული ენა და ლიტერატურა (დაწყებითი საფეხური)

ქართული ენისა და ლიტერატურის (დაწყებითი საფეხური) მასწავლებლების საგნობრივი გამოცდის პროგრამა

პროფესიული უნარ-ჩვევები
<p>სხვადასხვა ტიპის, სტილისა და ჟანრის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების გაანალიზების უნარი შინაარსობრივი, იდეური, ფუნქციური თვალსაზრისით;</p> <p>ტექსტის ანალიზის უნარი სტრუქტურისა და ენობრივ-გამომხატველობითი საშუალებების გათვალისწინებით;</p> <p>წერის პროცესში მიზნისა და აუდიტორიის შესაბამისი სტრატეგიების შერჩევისა და გამოყენების უნარი: დაგეგმვა, კომპოზიციის აგება, საკუთარი ნაწერის გადასინჯვა, რედაქტირება (ტექსტის ჩასწორება ენობრივ-სტილური თვალსაზრისით) და კორექტირება (სასვენი ნიშნების სწორად გამოყენება და ორთოგრაფიული შეცდომების ჩასწორება).</p> <p>სხვადასხვა ტიპის წერილობითი ტექსტის შექმნის უნარი მიზნისა და აუდიტორიის შესაბამისი მახასიათებლებისა და ენობრივი ნორმების დაცვით (წერილი, ბარათი, ინსტრუქცია, ინტერვიუ, ადმინისტრაციული ტექსტები, დარგობრივი ტექსტები და სხვა).</p>

საგნობრივი ცოდნა	
ქართული ენა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
ზოგადი ცნობები ენისა და დამწერლობის შესახებ	<ul style="list-style-type: none"> ენის რაობა და ფუნქციები. ქართული ენის ბუნება. ქართული ენის ადგილი მსოფლიო ენათა შორის. ქართველური ენები. ქართული ენის დიალექტები. ქართული ენის როლი ქართველური ტომების ეროვნული და სახელმწიფოებრივი ჩამოყალიბების პროცესში. ქართული დამწერლობის წარმოშობა. ქართული დამწერლობის სახეები და განვითარების საფეხურები. ქართული დამწერლობის უძველესი ნიმუშები. ქართული სალიტერატურო ენის განვითარების ძირითადი ეტაპები. თანამედროვე სალიტერატურო ქართული, როგორც საქართველოს სახელმწიფო ენა.
ფონეტიკა	<ul style="list-style-type: none"> თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ბგერითი შედგენილობა. ბგერა და ფონემა. ქართული ანბანი. ბგერათა დახასიათება წარმოთქმის ადგილისა და რაგვარობის მიხედვით. თანხმოვანთა და ხმოვანთა სისტემები. დამარცვლის საფუძველი და გადატანის წესები. ღია და დახურული მარცვალი. ძირითადი ფონეტიკური მოვლენები:

	<p>ასიმილაცია, დისიმილაცია, მეტათეზისი, ბგერის დაკარგვა.</p>
<p>მორფოლოგია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სიტყვა. ფორმაცვალებადი და ფორმაუცვლელი სიტყვები. გრამატიკული კატეგორიის რაობა. სიტყვის მორფოლოგიური აგებულება: ძირი, ფუძე, მორფემა, აფიქსები. • მეტყველების ნაწილები. მათი კლასიფიკაციის საფუძველი. • არსებითი სახელი. არსებით სახელთა დაჯგუფება შინაარსის მიხედვით. რიცხვი. ბრუნება. ბრუნვები და მათი ნიშნები. ბოლოთანხმოვნის და ბოლოხმოვნის სახელთა ბრუნება. საკუთარ სახელთა ბრუნება. თანდებულის ბრუნვები. ნაწილაკიანი ბრუნვები. არსებითი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ზედსართავი სახელი. თანხმოვანფუძიანი და ხმოვანფუძიანი ზედსართავი სახელის ბრუნება. ზედსართავი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • რიცხვითი სახელი. რიცხვითი სახელის სახეები. რიცხვითი სახელის ბრუნება. რიცხვით სახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ნაცვალსახელი. ნაცვალსახელთა ჯგუფები. ნაცვალსახელთა ბრუნება. ნაცვალსახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ზმნა. ზმნის კატეგორიები. პირისა და რიცხვის ასახვა ზმნაში. სუბიექტური და ობიექტური პირის ნიშნები. ზმნისწინი. დრო. კილო. ასპექტი. გარდამავლობა. გვარი. ქცევა. კონტაქტი. სერიები და მწკრივები. ზმნის ძირი, ფუძე, თემა. თემის ნიშნები. უღლება. ზმნის ფორმაწარმოებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • სახელზმნა. საწყისი და მიმღეობა. მათი წარმოება. ზმნიზედა. ზმნიზედათა დაჯგუფება. • თანდებული. ცალკე მდგომი და სახელთან შერწყმული თანდებულები. • კავშირი. კავშირის სახეები. • ნაწილაკი. ნაწილაკთა ჯგუფები. შორისდებული. შორისდებულთა ჯგუფები.
<p>სინტაქსი</p>	<p>სინტაქსის საგანი. წინადადება. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირება. შესიტყვება. წინადადების წევრთა დაწყვილება.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • წინადადების ტიპები მოდალობის მიხედვით: თხრობითი, კითხვითი, მახილისა, ბრძანებითი და კითხვით-მახილისა. მათი გამოხატვის საშუალებანი: ინტონაცია, სიტყვათა წყობა, დამხმარე სიტყვები და ნაწილაკები. • წინადადების ტიპები აგებულების მიხედვით: მარტივი, შერწყმული და რთული. • წინადადების წევრები. წინადადების მთავარი (ქვემდებარე, შემასმენელი, პირდაპირი და ირიბი დამატებები) და მეორეხარისხოვანი (უბრალო დამატება, განსაზღვრება და გარემოებები) წევრები. • სიტყვათა წყობა წინადადებაში. სიტყვათა წყობის მნიშვნელობა სტილისტიკისთვის. • განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები. სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან. • სასვენი ნიშნების ხმარება რთულ თანწყობილსა და ქვეწყობილ წინადადებებში. • პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი. სხვათა სიტყვის ნაწილაკები. სასვენი ნიშნები. სხვათა სიტყვის მართლწერა.
<p>ლექსიკოლოგია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ლექსიკოლოგიის საგანი. ლექსიკური ერთეული. • სიტყვა მნიშვნელობის თვალსაზრისით. სიტყვის გამოყენება ძირითადი და გადატანითი მნიშვნელობით. სიტყვის მნიშვნელობის ცვლა ისტორიულად. სიტყვის ეტიმოლოგია. სიტყვის პოლისემიურობა. პოლისემია და ომონიმია. სინონიმია, ანტონიმია. • ფრაზეოლოგიზმები და იდიომები. • დიალექტიზმები, პროფესიული ლექსიკა, ჟარგონი, ბარბარიზმები, ნეოლოგიზმები, არქაიზმები. • სიტყვაწარმოება, როგორც ლექსიკოლოგიის საგანი. ძირეული და წარმოქმნილი სახელები. წარმოქმნილ სახელთა ჯგუფები მაწარმოებელი აფიქსებისა და შინაარსის მიხედვით. • კომპოზიტები. კომპოზიტების მართლწერა.
<p>სტილისტიკა</p>	<p>სტილისტიკის საგანი. სტილის რაობა.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფუნქციური სტილისტიკა. მწიგნობრული და სასაუბრო სტილი. პუბლიცისტური და მხატვრული სტილი. სამეცნიერო და ოფიციალურ-საქმიანი სტილი. ორატორული სტილი.

	<ul style="list-style-type: none"> • ლექსიკური სტილისტიკა. სიტყვათა შერჩევა მნიშვნელობის მიხედვით. თავაზიანობის გამომხატველი სიტყვები. სტილისტური ხარვეზები.
ლიტერატურა	
<p>ლიტერატურის მცოდნეობითი ტერმინები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ტროპი, მეტაფორა, ჰიპერბოლა, განმეორება, გაპიროვნება, ეპითეტი, შედარება, სიმბოლო, მხატვრული ენა, მხატვრული სახე, პეიზაჟი, პორტრეტი, პერსონაჟი, გროტესკი, ირონია, იუმორი, სატირა, ხატოვანი თქმა, ინტონაცია, ალეგორია, ალიტერაცია, პერიფრაზი; • ჟანრი, პოეზია, პროზა, რომანი, ლირიკა, ლექსი, ელეგია, ბალადა, ეპოსი, ჰიმნი, პოემა, ზღაპარი, თქმულება, იგავ-არაკი, ლეგენდა, მითი, მოთხრობა, ნოველა, ანდაზა, აფორიზმი, პიესა, ესეი, ბიოგრაფია, მემუარები, დრამა, კომედია, ტრაგედია; • სიუჟეტი, კომპოზიცია, პროლოგი, ეპილოგი, ეპიგრაფი, დიალოგი, მონოლოგი, სტროფი, ტაეპი, ფაბულა, ციტატა, შაირი, რითმა, რიტმი.
რეკომენდებულ ავტორთა ჩამონათვალი	
<p>შოთა რუსთაველი, სულხან-საბა ორბელიანი, დავით გურამიშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა, იაკობ გოგებაშვილი, ეკატერინე გაბაშვილი, გალაკტიონ ტაბიძე, გიორგი ლეონიძე, სიმონ ჩიქოვანი, იოსებ გრიშაშვილი, ნინო ნაკაშიძე, გიორგი შატერაშვილი, ლადო ასათიანი, გურამ რჩეულიშვილი, ირაკლი აბაშიძე, მურმან ლებანიძე, ნოდარ დუმბაძე, რევაზ ინანიშვილი, არჩილ სულაკაური, გოდერძი ჩოხელი, ანა კალანდაძე, მუხრან მაჭავარიანი, ოთარ ჭილაძე, ოტია იოსელიანი, მაყვალა მრევლიშვილი, გივი ჭიჭინაძე, ცირა ქიტიაშვილი, ნინო ბეზარაშვილი, გურამ პეტრიაშვილი და სხვა</p> <p>ჰანს კრისტიან ანდერსენი, ძმები გრიმები, შარლ პერო, ასტრიდ ლინდგრენი, რედიარდ კიპლინგი, ალან ალექსანდრ მილნი, კარელ ჩაპეკი, ოსკარ უაილდი, ერნსტ თეოდორ ჰოფმანი, მარკ ტვენი, ჟიულ ვერნი, ჯანი როდარი, ალექსანდრ პუშკინი, კორნეი ჩუკოვსკი, ალექსეი ტოლსტოი, ჯანი როდარი, დონალდ ბისეტი, ჯოან როულინგი და სხვა</p>	

ქართული ენისა და ლიტერატურის ნაწილის ტესტურ დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

ენობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი დავალება

11. ქვემოთ მოცემულია ტექსტი, რომელშიც დაშვებულია რამდენიმე მორფოლოგიური და სინტაქსური შეცდომა. ამოიწერეთ დაშვებული შეცდომები, მიუთითეთ სწორი ფორმა და პასუხი დაასაბუთეთ. თითოეული შეცდომის გასწორება და შესაბამისი დასაბუთება ფასდება 2 ქულით.

გაითვალისწინეთ, რომ სწორად დაწერილი თითოეული სიტყვის მცდარი ფორმით შეცვლის შემთხვევაში დაგაკლდებათ 1 ქულა.

საკითხის მეცნიერული კვლევა ბევრი სპეციფიკური დეტალების ცოდნასა და სისტემურ მუშაობას მოითხოვს. თითქმის ყველა დამწყები მკვლევარი ბაძავს აღიარებულ სპეციალისტებს, ცდილობს, რომ შეეჭიდოს მაღალ სტანდარტებს, თუმცა ზოგჯერ ვერ უმკლავდება ამ სირთულეს. ხშირად ახალგაზრდა მკვლევარი მცირე ჯგუფებზე ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგებს ანზოგადებს და, შესაბამისად, მცდარ დასკვნებამდე მიდის. ამგვარი მიდგომა კი, რა თქმა უნდა, ხელს უშლის მაღალ ხარისხიანი სამეცნიერო პროდუქტის შექმნას.

მოცემული დავალების მიზანია, შეამოწმოს დაწყებითი საფეხურის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა მორფოლოგიასა და სინტაქსში.

/ბევრი დეტალების - სწორი ფორმაა ბევრი დეტალის/შეცდომის გასწორება - 1 ქულა

დასაბუთება - 1 ქულა

ქართულ ენაში რაოდენობა განისაზღვრება როგორც გარკვეული რაოდენობითი რიცხვითი სახელებით, ისე გაურკვეველი რაოდენობითი რიცხვითი სახელებით. ბევრი სწორედ გაურკვეველი რაოდენობის აღმნიშვნელი რიცხვითი სახელია, რომელთანაც არსებითი სახელი მხოლოდობით რიცხვში უნდა იდგას.

ასევე მისაღებია ამგვარი დასაბუთება:

- ✓ რაოდენობით რიცხვით სახელთან არსებითი სახელი ყოველთვის მხოლოდობით რიცხვში დგას.
- ✓ განუსაზღვრელი სიმრავლის აღმნიშვნელ სიტყვასთან შეწყობილი სახელი მხოლოდობით რიცხვში დგას;
- ✓ სიმრავლის აღმნიშვნელ მსაზღვრელთან საზღვრული სახელი მხოლოდობით რიცხვში უნდა გამოვიყენოთ. და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლება:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული;

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია სინტაქსური შეცდომა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება;

აქ დარღვეულია რიცხვში შეთანხმება / საზღვრული არასწორად ეთანხმება რიცხვში.

თუკი აღწერილია შეცდომის გასწორება, მაგრამ არ იკითხება ენობრივი კვალიფიციცირება.

ბევრი უნდა იყოს მხოლოდობით რიცხვში, რადგან იქით დეტალებია. და მისთ.

II

ბაძავს - სწორი ფორმაა **ჰბაძავს - შეცდომის გასწორება - 1 ქულა**

დასაბუთება - 1 ქულა

- ჰბაძავს ორპირიანი გარდაუვალი ზმნაა. შესაბამისად, მოეპოვება ირიბი ობიექტური პირი, რომლის ნიშნები როგორც მხოლოდითი, ისე მრავლობითი რიცხვის მესამე პირში არის პრეფიქსები: ჰ-, ს- და 0-. ამ შემთხვევაში ზმნას აკლია პრეფიქსი ჰ, რადგან მას მოსდევს ფუძისეული თანხმოვანი ბ. ენობრივი ნორმების მიხედვით, ირიბი ობიექტური პირის ნიშანად ჰ პრეფიქსის გამოყენება შეიძლება მხოლოდ გ, ქ, კ, ზ, ფ, პ, ყ ბგერების წინ.

ასევე მისაღებია ამგვარი დასაბუთება:

- ✓ ამ შემთხვევაში წარმოდგენილია ორპირიანი ზმნა, რომელშიც მესამე ობიექტური პირი ირიბია. შესაბამისად, მას სჭირდება მესამე ირიბობიექტური პირის ნიშანი ჰ;
- ✓ ჰ პრეფიქსი ირიბობიექტური პირის გამოსახატად დაერთვის გ, ქ, კ, ზ, ფ, პ, ყ თანხმოვნით დაწყებულ ზმნებს. შესაბამისად, რადგან ზმნაში ჰბაძავს გვაქვს ირიბობიექტური პირი, მას სჭირდება ჰ პრეფიქსით პირის ნიშნის აღნიშვნა;
- ✓ ირიბობიექტური ზმნაა და ბ ბგერის წინ იწერება ჰ ირიბობიექტური პირის ნიშანი; და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლება:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია მორფოლოგიური შეცდომაა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

ირიბობიექტური ზმნაა და სჭირდება პრეფიქსი ჰ (არ არის იდენტიფიცირებული კონკრეტული ბგერების კონტექსტი.)

ამ ზმნაში ბ-ს წინ საჭიროა ჰ პრეფიქსი (არ არის იდენტიფიცირებული ზმნის ტიპი - ობიექტური პირი) და მისთ.

III

ანზოგადებს - სწორი ფორმაა **აზოგადებს შეცდომის გასწორება - 1 ქულა**

დასაბუთება - 1 ქულა

გან- ზმნისწინი ძველი ფორმით არის წარმოდგენილი. მისი გათიშვა დაუშვებელია - არ გადაადგილდება შემადგენელი თანხმოვნები და ხმოვნები.

მისაღები იქნებოდა შემდეგნაირი დასაბუთება:

- ✓ გან ზმნისწინისგან მომდინარე ნ ელემენტი შეცდომით ფუძისეულად არის გაგებული.
- ✓ ა ქცევის ნიშნის შემდეგ ჩასმულია მცდარად გან ზმნისწინის ელემენტი / თანხმოვანი.
- ✓ ზმნა არის აზოგადებს და მას ფუძეში არ უნდა ჰქონდეს გან ზმნისწინის თანხმოვანი ნ და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლება:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია მორფოლოგიური შეცდომაა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

ნ ბგერა არ უნდა იყოს ზმნის შუაში

თუკი აღწერილია შეცდომის გასწორება, მაგრამ არ იკითხება ენობრივი კვალიფიცირება.

სწორი ფორმა იქნება განაზოგადებს. და მისთ.

IV

მაღალ ხარისხიანი - სწორი ფორმაა მაღალხარისხიანი შეცდომის გასწორება - 1 ქულა

დასაბუთება - 1 ქულა

სიტყვა მაღალხარისხიანი წარმოადგენს ერთცნებიან კომპოზიტს, რომლის ფუძის მნიშვნელობა არ უდრის შემადგენელი ფუძეების (მაღალი და ხარისხი) მნიშვნელობათა ჯამს, შესაბამისად იწერება ერთად.

მისაღები იქნებოდა შემდეგნაირი დასაბუთება:

- ✓ ერთად იწერება სხვადასხვა ფუძის / ორი სიტყვის შერწყმის შედეგად მიღებული ერთცნებიანი კომპოზიტი.
- ✓ ერთცნებიანი კომპოზიტია და ერთად / უდეფისოდ იწერება. და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლება ა:

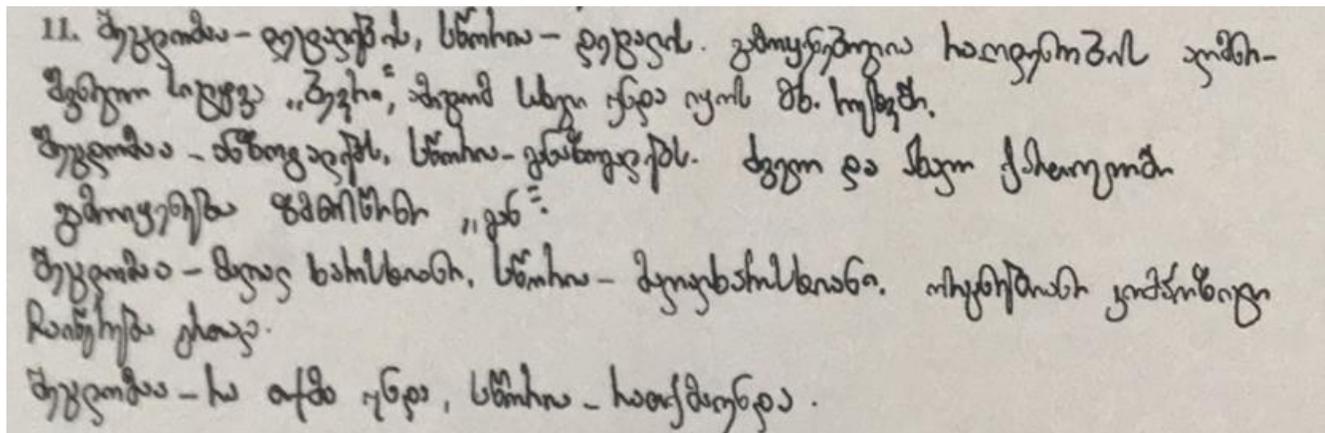
თუკი მხოლოდ სახელდებაა მითითებული:

წარმოდგენილი მაგალითი კომპოზიტია და ერთად იწერება.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

იან მაწარმოებელი დაერთვის და ერთად იწერება და მისთ.

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში

ამ შემთხვევაში პედაგოგს ამოცნობილი და გასწორებული აქვს 3 შეცდომა (დეტალებს - დეტალები / ანზოგადებს - განაზოგადებს / მაღალ ხარისხიანი - მაღალხარისხიანი.), ხოლო მეოთხე შეცდომას - ბამავს - ჰბამავს - ვერ მიაგნო, ამიტომ ამ ეტაპზე იმსახურებს 3 ქულას. აქვე აპლიკანტს ამოწერილი აქვს სწორად დაწერილი სიტყვა და გასწორებული აქვს მცდარი ფორმით (რა თქმა უნდა - რათქმუნდა), შესაბამისად, მოგროვებულ 3 ქულას აკლდება 1 და რჩება 2 ქულა.

რაც შეეხება დავალების მეორე კომპონენტს - დასაბუთებას:

პირველ დასაბუთებაში აპლიკანტი იმსახურებს დამატებით 1 ქულას, სწორად აქვს ახსნილი შეცდომის მიზეზი;

მეორე დასაბუთებაში იგი ვერ იმსახურებს ქულას, რადგან მსჯელობა - „ძველ და ახალ ქართულში გამოიყენება ზმნისწინი გან“ - ვერ ხსნის შეცდომის მიზეზს - გან ზმნისწინის გათიშვის შეუძლებლობას და ზმნის ფუძეში ზმნისწინის თანხმობითი ნაწილის გაჩენის შეუძლებლობას. მესამე დასაბუთებისას ასევე ვერ იმსახურებს აპლიკანტი ქულას, რადგან ა) ერთცნებიანი კომპოზიტი ორცნებიან კომპოზიტად აქვს დასახელებული; ბ) მის პასუხში არ იხსნება შეცდომის განმარტობებელი მიზეზი.

ლიტერატურული ანალიზის კომპეტენციის დასადასტურებელი დავალება (იხილეთ 2020 წლის ტესტის დავალება 18)

18.1 ამ ნაწყვეტის პირველი აბზაციდან ამოიწერეთ ორი მხატვრული ხერხი და ახსენით, რა ეფექტის მისაღწევად იყენებს მათ ავტორი.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

18.2 ამ ამბის ამოსავალი, საკვანძო ფრაზა არის, ერთი შეხედვით, უჩვეულო შესიტყვება - „ლამაზი მარყუჟი“. იმსჯელეთ, რისი სიმბოლოა ის.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

18.3 გობო საკუთარ თავს აღიქვამს ბედნიერ არსებად, წინამძღოლი კი მას „უბედურს“ უწოდებს. გამიჯნეთ და წერილობით ჩამოაყალიბეთ, რა იყო თითოეულის მოტივაცია (აღქმის საფუძველი). აზრის დასასაბუთებლად მოიძიეთ არგუმენტები ტექსტიდან.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

18.4 ტყეში დაბრუნებული გობო ყველაფერს სხვაგვარად აკეთებს. გააანალიზეთ მისი ქცევის ფსიქოლოგიური საფუძველი და ფერისცვალების შედეგები.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

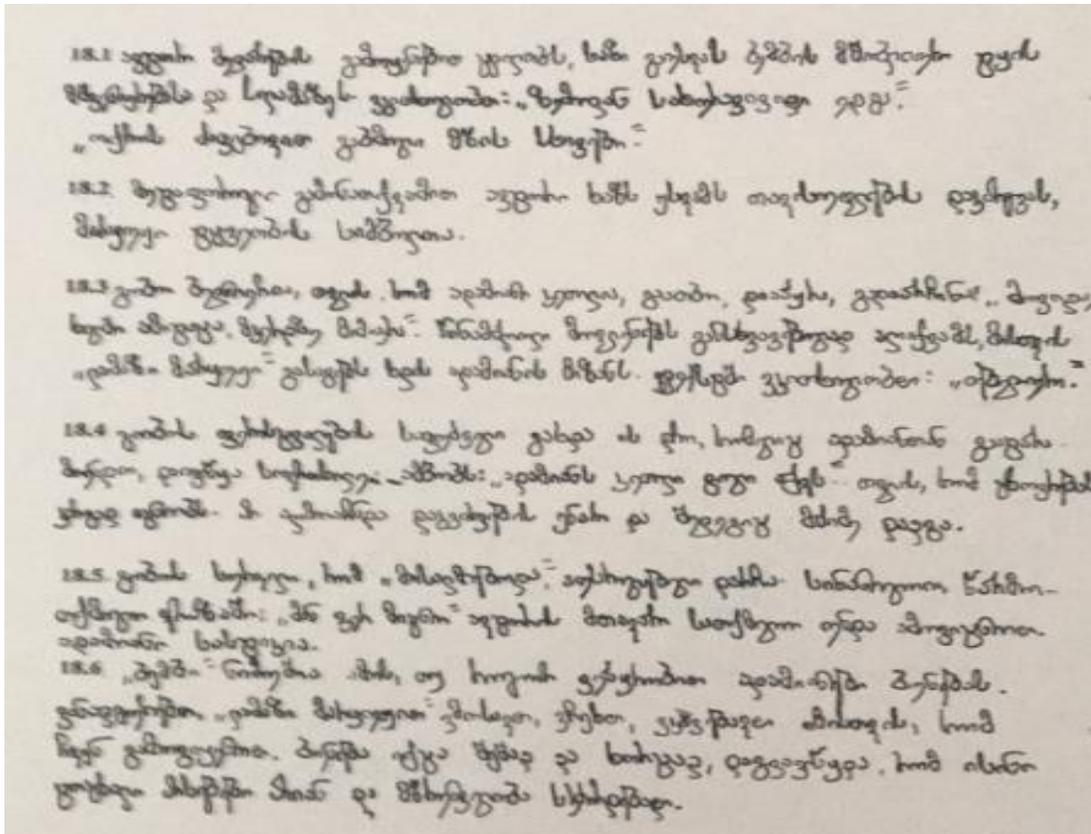
18.5 გააანალიზეთ გობოს ბოლო ფრაზა: „მან ვერ მიცნო“. იმსჯელეთ, რატომ ათქმევინებს ავტორი გობოს ამ სიტყვებს.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

18.6 იმსჯელეთ ამ ნაწყვეტის მიხედვით, ზოგადად, ადამიანზე, მის ბუნებაზე.

(მაქსიმალური ქულა – 3)

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში

18.1 დავალების პასუხში აპლიკანტი სწორად მიუთითებს (ამოწერს) ორივე მხატვრულ ხერხს, ასახელებს ტროპის სახესაც (შედარება), თუმცა ამ მხატვრული ხერხების საშუალებით ეფექტის მიღწევის დასაბუთება არასრულყოფილია. აპლიკანტს ავტორის მიერ მიღწეულ ეფექტად დასახული აქვს მშვენიერებისა და სილამაზის ხაზგასმა და უგულებელყოფს მთავარ მიმართებას - შვლების საბინადრო - „მაღალი სახურავით“ - იმდენად მყუდროა და ღრმა, რომ ოქროს ძაფებით დილის მზის სხივები ძლივს აღწევენ მის შუაგულამდე. მზის სხივსაც უჭირს იქ შეღწევა, რაც სწორედ დაცულობის, შეუღწევლობის ეფექტს ქმნის. უღრანი ტყე შვლების სამყაროა, ბინაა, სახლია. შესაბამისად, მხოლოდ ვიზუალური ხატის ესთეტიკურ სურათის ეფექტი ამ ინტერპრეტაციაში არაზუსტია, ამიტომ იმსახურებს მხოლოდ 1 ქულას.

18.2 დავალების პასუხში აპლიკანტი მხოლოდ მარყუჟის სიმბოლოს განმარტავს და ხსნის და უგულებელყოფს მთავარ აქცენტს - ლამაზ მარყუჟს - რაც ვერგაცნობიერებული ტყვეობის იდეის მატარებელია. ამ 2-ქულიანი დავალების შეფასების სქემაში მკაფიოდ არის განმარტებული, რომ როგორც მაქსიმალურქულიან, ისე 1-ქულიან პასუხში აუცილებლად უნდა იკითხებოდეს ტყვეობის ვერგაცნობიერების იდეა. შესაბამისად, აპლიკანტის ეს პასუხი ფასდება 0 ქულით.

18.3 დავალების პასუხში აპლიკანტი წარმოადგენს გამართულ მსჯელობას, საკითხი განხილული აქვს ორივე პოზიციიდან (გობო, წინამძღოლი) და მოხმობილი აქვს შესაბამისი დამოწმებები ტექსტიდან. შესაბამისად, ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 2 ქულით.

18.4 დავალების პასუხში აპლიკანტი მსჯელობს გობოს ქცევის ფსიქოლოგიურ საფუძველზე, მეტ-ნაკლებად მიმოიხილავს მას, თუმცა არ ანალიზებს ფერიცვალების შედეგებს, შესაბამისად, აპლიკანტის ეს პასუხი ფასდება 1 ქულით.

18.5 დავალების პასუხში აპლიკანტი ვერ სცემს პასუხს დასმულ ამოცანას, მცდარად ანალიზებს ტექსტს - პრობლემას ადამიანის სისასტიკეში ხედავს. ამ შეკითხვის პასუხად მრავალგვარი ინტერპრეტაციაა დასაშვები:

- ✓ გობო კვდება და იმას კი არ წუხს, რომ ვერ გადარჩება, ის უფრო ადარდებს, რომ ადამიანმა ვერ იცნო. ან გულის სიღრმეში ხვდება, მაგრამ არ აღიარებს, რომ მთელი წარმოდგენები ამ სამყაროზე დაემსხვრა.
- ✓ იგი ერთი კონკრეტული ადამიანის ქცევის მიხედვით მსჯელობდა, რომელმაც „ვერ იცნო“ და ესროლა. ისიც კონკრეტული ადამიანია, რომელმაც ის გამოაზამთრა. გობოს არ შეუძლია, ზოგადად, მთლიანობაში გაიაზროს ადამიანი თავისი დადებითი თუ უარყოფითი თვისებებით.
- ✓ გობო სრულიად ვერ აცნობიერებს იმ დამღუპველ შედეგებს, რომლებიც ადამიანთან მისმა ყოფნამ განაპირობა.
- ✓ გობომ, სხვა შვლებისგან განსხვავებით, ბევრი რამ ნახა, ამ სამყაროზე თითქოს მას მეტი ცოდნა აქვს, მაგრამ უფრო დაბნეულია. მან მთავარი არ იცის, თავად ვინ არის. და მისთანანი

შესაბამისად, ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 0 ქულით - საკითხი არ არის ან მცდარადაა წარმოდგენილი.

18.6 დავალების შეფასების სქემის მიხედვით, აპლიკანტი ვალდებული იყო, წარმოედგინა ნაწარმოების პერსონაჟი 2 ადამიანის (გამომზამთრებელი და მონადირე) შესახებ მსჯელობა, განეზოგადებინა საკითხი და ემსჯელა ადამიანის ბუნების შესახებ. პასუხში აპლიკანტი მხოლოდ ზოგადად მიმოიხილავს ადამიანის სასტიკ დამოკიდებულებას ბუნებისადმი, ისე, რომ ტექსტის მთავარი იდეა გაუხსნელი რჩება. ცხადია, ეს ტექსტი და დასმული შეკითხვები მხოლოდ ბუნებისდაცვითი დიდაქტიკის კონტექსტამდე არ დაიყვანება, შესაბამისად, აპლიკანტი ფასდება სამიდან 1 ქულით - პასუხში წარმოდგენილია სქემატური მსჯელობა ადამიანის, მისი ბუნების შესახებ, მოცემული არგუმენტები არადაამაჯერებელია.

მათემატიკა (დაწყებითი საფეხური)

მათემატიკის (დაწყებითი საფეხური) მასწავლებლების საგნობრივი გამოცდის პროგრამა

1. საგნობრივი ცოდნა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
რიცხვები და მოქმედებები	
ნატურალური რიცხვები, მარტივი და შედგენილი რიცხვები, გამყოფი და ჯერადი	რიცხვის რაობა (რიცხვი, როგორც რაოდენობის აღმნიშვნელი). რიცხვის ჩაწერა ციფრებით, სიტყვებით, რიცხვის ჩაწერის რომაული სისტემა. არითმეტიკული მოქმედებები ნატურალურ რიცხვებზე. ნაშთიანი გაყოფა. ნატურალური რიცხვის დაშლა მარტივ მამრავლებად. დაშლის ერთადერთობა (არითმეტიკის ძირითადი თეორემა). რამდენიმე ნატურალური რიცხვის უდიდესი საერთო გამყოფისა და უმცირესი საერთო ჯერადის პოვნა. გაყოფადობის ნიშნები და მათი კავშირი ათობით პოზიციურ სისტემასთან.
მთელი და რაციონალური რიცხვები	დადებითი და უარყოფითი რიცხვები, რაციონალური რიცხვების წარმოდგენა წილადებისა და ათწილადების სახით, რიცხვის ჩაწერის ათობითი პოზიციური სისტემა. რაციონალური რიცხვების შედარება, რიცხვითი უტოლობები და მათი თვისებები. არითმეტიკული მოქმედებები რაციონალურ რიცხვებზე, არითმეტიკულ მოქმედებათა თვისებები. რიცხვითი გამოსახულებები, მოქმედებათა თანმიმდევრობა რიცხვით გამოსახულებებში.
რიცხვთა ღერძი, რიცხვითი შუალედები	წერტილის კოორდინატი რიცხვთა ღერძზე, რაციონალური რიცხვის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა რიცხვთა ღერძზე.
პროპორცია	პროპორციულობა, პროპორციის თვისებები, პროპორციის უცნობი წევრის პოვნა, რიცხვის დაყოფა მოცემული შეფარდებით, პირდაპირპროპორციული და

	უკუპროპორციული დამოკიდებულება სიდიდეებს შორის.
რიცხვის ნაწილი, პროცენტი	რიცხვის ნაწილის პოვნა, რიცხვის პოვნა მისი პროცენტით/ნაწილით, რიცხვის ნაწილის ჩაწერა პროცენტის სახით.
ხარისხი	რიცხვის ხარისხი ნატურალური მაჩვენებლით.
სიდიდის ერთეულები	სიგრძის, მასის, დროის, სიჩქარის ერთეულები. ერთი და იმავე სიდიდის ერთეულებს შორის კავშირი.
კანონზომიერება და ალგებრა	
სიმრავლე, სიმრავლეებს შორის მიმართებები, მოქმედებები სასრულ სიმრავლეებზე	სიმრავლე, ქვესიმრავლე, ცარიელი სიმრავლე. ოპერაციები სიმრავლეებზე: სიმრავლეთა გაერთიანება, თანაკვეთა.
ალგებრული გამოსახულება	მოქმედებები გამოსახულებებზე, გამოსახულების გარდაქმნა, ალგებრული გამოსახულების მნიშვნელობის გამოთვლა ასოების მითითებული მნიშვნელობისათვის.
განტოლება	განტოლება და მისი ამონახსნი, ტოლფასი განტოლებები, წრფივი განტოლების ამოხსნა. ამოცანების ამოხსნა განტოლების გამოყენებით.
გეომეტრია და სივრცის აღქმა	
ძირითადი გეომეტრიული ობიექტები და ცნებები	წერტილი, წრფე, სხივი, მონაკვეთი, ტეხილი. მონაკვეთის სიგრძე, ტეხილის სიგრძე, მანძილი ორ წერტილს შორის, მანძილის თვისება. კუთხე, კუთხის გრადუსული ზომა, მართი, მახვილი, ბლაგვი და გაშლილი კუთხეები.
წრფეების ურთიერთგანლაგება სიბრტყეზე	წრფეთა თანაკვეთა, პარალელობა, მართობულობა.
მრავალკუთხედი	მრავალკუთხედის გვერდი, წვერო, კუთხე, დიაგონალი, პერიმეტრი.
გეომეტრიული გარდაქმნები სიბრტყეზე	ფიგურათა ტოლობა. დერძული და ცენტრული სიმეტრიები.
სამკუთხედი	სამკუთხედის გვერდი, კუთხე, წვერო, მედიანა, ბისექტრისა, სიმაღლე. მართკუთხა, მახვილკუთხა, ბლაგვკუთხა, ტოლფერდა, ტოლგვერდა სამკუთხედები და მათი თვისებები. სამკუთხედის კუთხეების ჯამი. სამკუთხედის უტოლობა.
პარალელოგრამი	პარალელოგრამის გვერდების, კუთხეებისა და დიაგონალების თვისებები.

	რომბი, მართკუთხედი, კვადრატი და მათი თვისებები.
ტრაპეცია	ტრაპეციის ფუძე, ფერდი, სიმაღლე.
ბრტყელი ფიგურის ფართობი	ტოლი ფიგურების ფართობების ტოლობა, ბრტყელი ფიგურის ფართობის კავშირი მისი შემადგენელი ნაწილების ფართობებთან; კვადრატის, მართკუთხედის, სამკუთხედის ფართობის გამოთვლა.
წრეწირი და წრე	წრეწირის და წრის ცენტრი, რადიუსი, დიამეტრი, ქორდა, რკალი, სექტორი.
მართკუთხა კოორდინატთა სისტემა სიბრტყეზე	წერტილის კოორდინატები, რიცხვთა წყვილის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა საკოორდინატო სიბრტყეზე.
სივრცითი სხეულები და მათი შლილები	მრავალწახნაგა. მრავალწახნაგას წვერო, წიბო, წახნაგი. კავშირი მრავალწახნაგას შემადგენელი ნაწილების რაოდენობებს შორის. კუბის, მართკუთხა პარალელეპიპედის, მართი პრიზმის, პირამიდის, ცილინდრის და კონუსის შლილები.
სივრცითი სხეულის მოცულობა და ზედაპირის ფართობი.	სხეულის მოცულობა, კავშირი სხეულის მოცულობასა და მისი შემადგენელი სხეულების მოცულობათა შორის. კუბის და პარალელეპიპედის გვერდითი და სრული ზედაპირის ფართობისა და მოცულობის გამოთვლა.
ზომის ერთეულები.	სიგრძის, ფართობის, მოცულობის ერთეულები და კავშირები მათ შორის.
მონაცემთა ანალიზი, ალბათობა და სტატისტიკა	
მონაცემთა წარმოდგენის ხერხები: სია, ცხრილი, პიქტოგრამა, დიაგრამა (წერტილოვანი, ხაზოვანი, სვეტოვანი, წრიული). მონაცემთა საშუალო.	

დაწყებითი საფეხურის მათემატიკის ტესტურ დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

1. თუ a და b ორნიშნა ნატურალური რიცხვებია, მაშინ $a - 2b$ გამოსახულების უდიდესი მნიშვნელობაა:

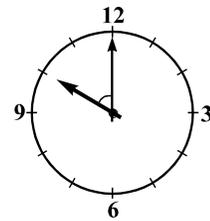
- ა) 77
- ბ) 78
- გ) 79
- დ) 80

მოცემული ამოცანის ამოსახსნელად შეიძლება ასე ვიმსჯელოთ: $a-2b$ გამოსახულების მნიშვნელობა მით უფრო მეტი იქნება, რაც უფრო მეტი იქნება საკლების (ანუ a -ს) მნიშვნელობა და რაც უფრო ნაკლები იქნება მაკლების (ანუ $2b$ -ს) მნიშვნელობა. რაკი a და b ორნიშნა ნატურალური რიცხვებია, ამიტომ a -ს უდიდესი შესაძლო მნიშვნელობაა 99, ხოლო $2b$ -ს უმცირესი შესაძლო მნიშვნელობაა $2 \cdot 10 = 20$. შესაბამისად, $a-2b$ გამოსახულების უდიდესი მნიშვნელობა ტოლია $99 - 20 = 79$ -ის. სწორი პასუხია (გ).

2. ისრებიანი საათის მიხედვით 10 საათია. რამდენი გრადუსის ტოლია საათებისა და წუთების მაჩვენებელი ისრებით შედგენილი მახვილი კუთხის სიდიდე ?

- ა) 30°
- ბ) 45°
- გ) 60°
- დ) 75°

ადვილი შესამჩნევია, რომ ზუსტად 10 საათზე საათის ისრების მიერ შედგენილი მახვილი კუთხე ტოლია სრული კუთხის $\frac{2}{12} = \frac{1}{6}$ ნაწილისა. ამიტომ ამ კუთხის სიდიდე ტოლია სრული კუთხის სიდიდის $\frac{1}{6}$ ნაწილისა, ანუ $\frac{360^\circ}{6} = 60^\circ$ -ისა.

3. სკოლისათვის ფრენბურთისა და კალათბურთის ბურთები შეიძინეს, სულ 19 ცალი. ბურთებში 88 ლარი გადაიხადეს. ფრენბურთის ბურთი 4 ლარი ღირდა, ხოლო კალათბურთისა - 7 ლარი. შეძენილი ბურთებიდან რამდენი იყო კალათბურთის? ამოცანის ამოხსნა ჩაწერეთ.

(მაქსიმალური ქულა 3)

ამ ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია სხვადასხვა გზით. მაგალითად, განტოლების შედგენით:

კალათბურთის ბურთების რაოდენობა: x ,

ფრენბურთისა: $19 - x$,

განტოლება: $7x + 4(19 - x) = 88$.

აქედან: $x = 4$.

შესაძლებელია ამგვარად მსჯელობაც:

ცხრამეტზე ბურთი რომ კალათბურთის ყოფილიყო, მაშინ მათი ღირებულება იქნებოდა $19 \cdot 7 = 133$ ლარი, ანუ 88 ლარზე $133 - 88 = 45$ ლარით მეტი. 1 კალათბურთის ბურთის 1 ფრენბურთის ბურთით შეცვლის შემთხვევაში მათი საერთო ღირებულება $7 - 4 = 3$ ლარით მცირდება. $45 : 3 = 15$, ამიტომ საერთო ღირებულება 45 ლარით შემცირდება, თუ 15 ცალ კალათბურთის ბურთს ჩავანაცვლებთ ამდენივე ფრენბურთის ბურთით. მაშასადამე, უყიდათ $19 - 15 = 4$ კალათბურთის ბურთი.

ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია ყველა შესაძლო ვარიანტის განხილვითაც: თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 1 და ფრენბურთის 18 ბურთს, გადაიხდიდნენ $7 + 72 = 79$ ლარს; თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 2 და ფრენბურთის 17 ბურთს, გადაიხდიდნენ $14 + 68 = 82$ ლარს და ა.შ. თუ

შეიძენდნენ კალათბურთის 4 და ფრენბურთის 15 ბურთს, გადაიხდიდნენ $28+60=88$ ლარს.

დავალება შეფასდა 3 ქულით:

3 ქულა: დასაბუთებულია, რომ შეძენილი ბურთებიდან 4 იყო კალათბურთის.

2 ქულა: გამოყენებულია ამოხსნის ადეკვატური გზა, მაგრამ სწორი პასუხი არ არის გაცემული ამოცანაში დასმულ შეკითხვაზე.

1 ქულა: ამოცანის ამოხსნა დაწყებულია ადეკვატური გზით, გადადგმულია მნიშვნელოვანი ნაბიჯი, თუმცა სათანადოდ არ არის გაგრძელებული.

0 ქულა: სწორი პასუხი მოცემულია, თუმცა ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე;

პასუხი არ არის სწორი;

პასუხი არ არის მოცემული.

განვიხილოთ პედაგოგების მიერ შემოთავაზებული ამოხსნის ორი ვარიანტი:

ფრენბურთის ლიხა - 4 ც. } 19 ცალი = 88 ლარს.
 კალათბურთის - 7 ც. }
 ამოხსნა

ფრენბურთის იყიდეს 15 ც. $15 \cdot 4 = 60$ $88 - 60 = 28$ ხოლო
 $19 - 15 = 4$
 კალათბურთის იყიდეს 4 ც, ხაფან $7 \cdot 4 = 28$ $88 : 7 = 4$

პასუხი: კალათბურთის 4 ცალი ბურთი; ფრენბურთის 15 ცალი.

კომენტარი

აპლიკანტმა სწორი პასუხის მოძებნით და მისი შემოწმებით, რასაკვირველია, გადადგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯი ამოცანის ამოხსნის გზაზე, მაგრამ სათანადოდ არაა გაგრძელებული. აპლიკანტს ან უნდა წარმოედგინა ამოხსნის გზა, ან უნდა დაესაბუთებინა, რომ მის მიერ მოძებნილი პასუხის გარდა ამოცანას სხვა ამონახსნი არ აქვს. ამიტომ ეს ნაშრომი შეფასდა მხოლოდ 1 ქულით.

ვთქვათ კალათბურთად ბურთი იყო x ხათვინობა, ფრენბურთად
 ბურთი $(19-x)$ ხათვინობა. ამოცანის პირობიდან ვაშოშვინაჩე
 შეიძლება დაწვინოთ, ხოლო $4x + 7(19-x) = 88$
 $4x + 133 - 7x = 88$
 $3x = 45$
 $x = 45 : 3$
 $x = 15$

პასუხი: შეძენილი ბურთებიდან კალათბურთად ბურთებდას ხათვე-
 ნობა ყითვინა 15 ცალი.

კომენტარი

ეს ნაშრომი შეფასდა 2 ქულით, რადგან აპლიკანტმა გამოიყენა ამოხსნის ადეკვატური გზა, თუმცა სწორი პასუხი ვერ მიიღო, რადგან მას ერთმანეთში აერია კალათბურთისა და ფრენბურთის ბურთების ფასი.

4. მოსწავლეებს შემდეგი სამუშაო შესთავაზეს:

- 1) გამოთვალეთ: I. $417 + 241 + 183$ II. $352 - 147 - 52$
- 2) შეასრულეთ ნაშთიანი გაყოფა: $353 : 25$.
- 3) სალომემ მოცემული რიცხვი 6-ის ნაცვლად 2-ზე გაამრავლა, გამოთვლა სწორად შეასრულა და მიიღო რიცხვი 76. რა რიცხვს მიიღებდა სალომე, თუ მოცემულ რიცხვს 6-ზე გაამრავლებდა და გამოთვლასაც სწორად შეასრულებდა?
- 4) მართკუთხედი, რომლის სიგრძეა 18 სმ, სიგანე – 8 სმ, დაყვეს 2 სმ სიგრძის გვერდის მქონე კვადრატებად. რა სიგრძის მართკუთხა ზოლს მივიღებთ, თუ ამ კვადრატებს ერთმანეთის მიყოლებით სწორი ხაზის გასწვრივ დავაწყობთ?
- 5) ფრენბურთელთა გუნდების საკვალიფიკაციო ტურნირში ყოველი შეხვედრა ერთ-ერთი გუნდის გამარჯვებით მთავრდება, წაგებული გუნდი კი ტურნირს ეთიშება. რამდენი შეხვედრაა საჭირო 32 გუნდიდან ფინალური ტურნირისთვის 8 გუნდის შესარჩევად?

ერთ-ერთი მოსწავლის ნამუშევარი ასეთი იყო:

- 1) I. $417 + 241 + 183 = 600 + 241 = 841$;
II. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 163$.
- 2) $353 : 25 = 300 : 25 + 53 : 25 = 14 + 2$ (ნაშთი 3) = 16(ნაშთი 3).
- 3) $76 \cdot 3 = 238$. სალომე მიიღებდა 238-ს.
- 4) $8 : 2 = 4$. მიიღება $4 \cdot 18 = 62$ სმ სიგრძის ზოლი.
- 5) 1 შეხვედრით 1 გუნდი ეთიშება. საჭიროა $32 - 8 = 26$ შეხვედრა.

- მიუთითეთ მოსწავლის მიერ დაშვებული თითოეული შეცდომა და დაწერეთ შესწორებული ვარიანტი.

(მაქსიმალური ქულა 3)

მოსწავლის ნაწერში დაშვებულია სულ 5 შეცდომა:

- 1) II. დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას.
უნდა იყოს: $300 - 147 = 153$.
- 2) დაშვებულია შეცდომა 300-ის 25-ზე გაყოფისას.

უნდა იყოს: $300:25 = 12$.

3) დაშვებულია შეცდომა 3-ზე გამრავლებისას.

უნდა იყოს: $76 \cdot 3 = 228$.

4) დაშვებულია შეცდომა გამრავლებისას.

უნდა იყოს: $18 \cdot 4 = 72$

5) დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას.

უნდა იყოს: $32 - 8 = 24$

აპლიკანტი მოსწავლის მიერ დაშვებული შეცდომებიდან თითოეულის აღმოჩენისა და შესწორებისთვის მიიღებს ორ-ორ „+“-ს. იმ შემთხვევაში, თუ აპლიკანტმა მოსწავლის რომელიმე შეცდომა კი არ შეასწორა, არამედ თვითონ ამოხსნა სწორად, ის მიიღებს მხოლოდ ერთ „+“-ს.

აპლიკანტის მიერ მოსწავლის სწორად შესრულებული თითოეული ნაბიჯის არასწორად ჩათვლის შეთხვევაში მის მიერ დაგროვილი „+“-ების რაოდენობა თითო „+“-ით შემცირდება.

მოცემულ დავალებაში აპლიკანტმა შეიძლება მიიღოს მაქსიმუმ 10 „+“. შეფასება ხდება დაგროვებული „+“-ების საერთო რაოდენობის მიხედვით:

ჯამური ქულა:	შეფასება
9-10	3 ქულა
6-8	2 ქულა
3-5	1 ქულა
0-2	0 ქულა

განვიხილოთ შემოთავაზებული ამოხსნის რამდენიმე ვარიანტი.

I-სწრა

2. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = \underline{163} = 153$

2) $353 : 25 = \underline{300} : 25 + 53 : 25 = 16 (\text{ნაშთი } 3) \quad 300 : 25 = 12$
მოსწავლემ შეგომა ღებვა $300 : 25 = 16$ ნაცვლად 12.
სწრა $300 : 25 + 53 : 25 = 12 (\text{ნაშთი } 3)$.

3) სომე მთიოეძემ $228 \quad 38 \cdot 6 = 228$

4. $8 : 2 = 4 \quad 4 \cdot 18 = \underline{62} \quad 72$

კომენტარი - აპლიკანტმა სწორადა მოძებნა ხუთიდან ოთხი სავარჯიშო, რომელთა შესრულებისას მოსწავლეს შეცდომა ჰქონდა დაშვებული. 1), 3) და 4) სავარჯიშოების შემთხვევაში მითითებულია მოსწავლის შეცდომაც და შესწორებული ვარიანტიც. ამიტომ

თითოეულ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ორ „+“-ს. მე-3 სავარჯიშოს შემთხვევაში კი აპლიკანტმა არ მიუთითა, თუ რა შეცდომა დაუშვა მოსწავლემ (შემოთავაზებულია მოსწავლის გზისგან განსხვავებული სწორი ამოხსნა). ამიტომ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ერთ „+“-ს. აპლიკანტმა დააგროვა სულ 8 „+“. ამიტომ აპლიკანტის ნამუშევარი შეფასდა 2 ქულით.

1) $\bar{1} \quad 352 - 147 - 52 = 900 - 147 = 163$ ახალ ზეცდომ.

სწორია: $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 153$

2) $352 : 25 = 300 : 25 + 52 : 25 = 12 + 2(\text{ნაშთი}) = 14$ ნაშთი

ზუსტად.

სწორია: $352 : 25 = 14(\text{ნაშთი } 2)$

$$\begin{array}{r} 25 \\ \underline{103} \\ 100 \\ \underline{3} \end{array}$$

3) $76 \cdot 3 = 238$ ზუსტად.

სწორია: $76 \cdot 3 = 228$

4) $8 : 2 = 4$. პირობა. $4 \cdot 18 = 62$ სე სე სე სე სე. ზუსტად.

სწორია: $8 : 2 = 4$. $4 \cdot 18 = 72$ სე სე სე სე სე.

5) $32 - 8 = 26$ ზუსტად. სწორია: $32 - 8 = 24$

კომენტარი – აპლიკანტმა სწორად მოძებნა ხუთიდან ხუთივე სავარჯიშო, რომელთა შესრულებისას მოსწავლეს შეცდომა ჰქონდა დაშვებული. 1), 3), 4) და 5) სავარჯიშოების შემთხვევაში მითითებულია მოსწავლის შეცდომაც და შესწორებული ვარიანტიც. ამიტომ თითოეულ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ორ „+“-ს. მე-2 სავარჯიშოს შემთხვევაში კი აპლიკანტმა არ მიუთითა, თუ რა შეცდომა დაუშვა მოსწავლემ (შემოთავაზებულია მოსწავლის გზისგან განსხვავებული სწორი ამოხსნა). ამიტომ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ერთ „+“-ს. აპლიკანტმა დააგროვა სულ 9 „+“. ამიტომ აპლიკანტის ნამუშევარი შეფასდა 3 ქულით.

ბუნებისმეტყველება (დაწყებითი საფეხური)

ბუნებისმეტყველების (დაწყებითი საფეხური) მასწავლებლების საგნობრივი გამოცდის პროგრამა

1. პროფესიული ცოდნა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხთა დაზუსტება
სიცოცხლე და ცოცხალი ორგანიზმები	<p>რა განასხვავებს ცოცხალს არაცოცხალისგან; სასიცოცხლო პროცესები: კვება, სუნთქვა, ზრდა, მოძრაობა, ექსკრეცია, გამრავლება, მგრძობელობა; ორგანიზმთა მრავალფეროვნება და კლასიფიკაცია, ორგანიზმთა ძირითადი ჯგუფები: ვირუსები, ბაქტერიები, მცენარეები, ცხოველები, სოკოები; მცენარეებისა და ცხოველების განმასხვავებელი ძირითადი ნიშან-თვისებები; სიცოცხლის გავრცელება დედამიწაზე (სად გვხვდებიან ცოცხალი ორგანიზმები): სასიცოცხლო გარემოს მალიმიტირებელი ფაქტორები და აუცილებელი პირობები.</p>
მიკროორგანიზმები	<p>მიკროორგანიზმების მრავალფეროვნება, გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო (წყალი, ჰაერი, ნიადაგი, სხვა ორგანიზმები); მიკროორგანიზმების მნიშვნელობა ბუნებასა და ადამიანის ცხოვრებაში (დაავადების გამომწვევი მიკროორგანიზმები, საკვები პროდუქტების წარმოებაში გამოყენებული მიკროორგანიზმები)</p>
მცენარეთა სამყარო	<p>მცენარეთა მრავალფეროვნება: უმდაბლესი და უმაღლესი მცენარეები (ხავსები, გვიმრები, წიწვოვანი და ყვავილოვანი მცენარეები); მცენარეთა ორგანოები (ფესვი, ღერო, ფოთოლი) და მათი ფუნქციები, ორგანოთა სახეცვლილებები და მათი ფუნქციები; მცენარეთა გამრავლება: ვეგეტატიური და სქესობრივი გამრავლება; გამრავლების ორგანოები (ყვავილი, ნაყოფი, თესლი); მცენარეთა გავრცელება (ნაყოფის და თესლის გავრცელების ძირითადი ფორმები);</p>

	<p>მცენარის კვება და ზრდა-განვითარება: აუცილებელი ფაქტორები და პირობები;</p> <p>ფოტოსინთეზი: პროცესის არსი, პროცესში მონაწილე კომპონენტები (სინათლე, ქლოროფილი, წყალი და ნახშირორჟანგი) და მათი როლი ამ პროცესში, ფოტოსინთეზის პროდუქტი და მასთან დაკავშირებული გაზთა ცვლა.</p> <p>კულტურულ მცენარეთა ჯიშები;</p> <p>ბოტანიკური ბალები.</p>
<p>ცხოველთა სამყარო</p>	<p>უხერხემლო ცხოველების მრავალფეროვნება: ჭიები, მოლუსკები, ფეხსახსრიანები (მაგ. მწერები);</p> <p>უხერხემლოების გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო;</p> <p>უხერხემლო ცხოველების აგებულება (გარეგანი აგებულება, მაგ. გადაადგილების ორგანოები; სხეულის ორმხრივი და რადიალური სიმეტრია), და შეგუება გარემოსთან - ადაპტაციები კონკრეტულ საარსებო გარემოში (წყალი, ნიადაგი, ჰაერი) არსებობისთვის, საკვების მოპოვებისა და თავდაცვისთვის;</p> <p>მწერების სასიცოცხლო ციკლის სტადიები;</p> <p>ხერხემლიან ცხოველთა გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო;</p> <p>ხერხემლიან ცხოველთა მრავალფეროვნება - ხერხემლიანთა კლასები (თევზები, ამფიბიები, ქვეწარმავლები, ფრინველები, ძუძუმწოვრები) და მათი შედარებითი დახასიათება (საერთო და განმასხვავებელი ნიშან-თვისებები, ცივისხლიანი და თბილსისხლიანი ცხოველები);</p> <p>ხერხემლიანების გარეგანი და შინაგანი აგებულება (ძირითადი ორგანოები და ორგანოთა სისტემები);</p> <p>ხერხემლიანთა კვება, ზრდა-განვითარება და გამრავლება (გამრავლების თავისებურებები კლასების მიხედვით, ნაშიერზე ზრუნვა, ცოცხალმშობიარობა და რძით კვება ძუძუმწოვრებში);</p> <p>სტრუქტურული და ქცევითი ადაპტაციები ხერხემლიანებში;</p> <p>გადაშენებული ცხოველები - დინოზავრები;</p> <p>შინაური და გარეული ცხოველები;</p> <p>ზოოპარკები და აკვარიუმები.</p>
<p>ადამიანი</p>	<p>ადამიანის საყრდენ-მამოძრავებელი, სუნთქვის, გულ-სისხლძარღვთა, ნერვული, საჭმლის მომწელებელი</p>

	<p>და გამრავლების სისტემების ზოგადი დახასიათება და ფუნქციები;</p> <p>ჯანსაღი ცხოვრების წესი (სწორი კვება, დასვენება, სპორტი) და მავნე ჩვევების (ნიკოტინის, ნარკოტიკების, ჭარბი ალკოჰოლის მოხმარების) გავლენა ჯანმრთელობაზე;</p> <p>სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის საშიში ფაქტორები და მათგან დაცვის წესები, შესაბამისი გამაფრთხილებელი ნიშნები, უსაფრთხოება და, უსაფრთხო ქცევის წესები ბუნებრივ და ტექნოგენურ გარემოში;</p> <p>პირადი ჰიგიენა; ბაქტერიული და ვირუსული დაავადებები და მათი პროფილაქტიკა.</p>
<p>ეკოლოგია და გარემოს დაცვა</p>	<p>ეკოსისტემა და მისი ბიოტური და აბიოტური კომპონენტები;</p> <p>საპროფიტები, პროდუცენტები და კონსუმენტები, მათი როლი ეკოსისტემაში;</p> <p>კვებითი კავშირები ეკოსისტემაში;</p> <p>ბალახისმჭამელი, მტაცებელი და ნაირმჭამელი ცხოველები;</p> <p>ადამიანის ზეგავლენა ბუნებრივ გარემოზე (დაბინძურება, რესურსების ჭარბი მოხმარება, ბუნებრივი ეკოსისტემების მოდიფიკაცია და განადგურება) და მისი უარყოფითი შედეგები;</p> <p>ბუნების დაცვა: საფრთხეში მყოფი სახეობების წითელი ნუსხა (წითელი წიგნი), დაცული ტერიტორიები;</p> <p>მდგრადი განვითარების პრინციპები.</p>
<p>მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული ობიექტები და მათი ნაწილები</p>	<p>დედამიწის ფორმა და სიდიდე, ხმელეთი და წყალი (კონტინენტები და ოკეანეები).</p> <p>რელიეფის მნიშვნელოვანი ფორმები (მთა, მთათა სისტემა, ქედი, ზეგანი, ბორცვი, ვაკე, დაბლობი, ქვაბული და სხვ.).</p> <p>ჰიდროსფეროს შემადგენელი ნაწილები (ოკეანე, ზღვა, ტბა, მდინარე და სხვ.) და მათი გამოყენება.</p> <p>გეოგრაფიული ობიექტების მახასიათებლები (ფორმა, სიმაღლე, სიღრმე, ჩქარი, მდორე, ციცაბო, დამრეცი და სხვ.), ნიადაგი და მისი თვისებები (ფერი, გამტარიანობა).</p> <p>დასახლებული პუნქტები (ქალაქი, დედაქალაქი, დაბა, სოფელი). მსოფლიოსა და საქართველოს</p>

	მნიშვნელოვან გეოგრაფიულ ობიექტთა ნომენკლატურა.
ბუნებრივი რესურსები	ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება, კლასიფიკაცია. საქართველოს ძირითადი წიაღისეულის გეოგრაფია (ქვანახშირი, ნავთობი, მანგანუმი).
ბუნებრივი მოვლენები, გარემოს ცვლილება	ბუნებრივი და ანთროპოგენული (ხელოვნური) გარემო. ეროზია და გამოფიტვა. სტიქიური მოვლენები (ვულკანი, მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ღვარცოფი, ზვავი და სხვ.).
სივრცეში ორიენტაცია	გლობუსი, ადგილის გეგმა, რუკა (სასწავლო რუკები, ატლასი), რუკის ლეგენდა (გამოყენებული სიმბოლოები, პირობითი ნიშნები). ჰორიზონტის მხარეები, ადგილის გაგნება, კომპასი, მასშტაბი. ძველი ხალხების (ბერძნების, ინდოელებისა და ფინიკიელების) წარმოდგენები დედამიწის შესახებ. გეოგრაფიულ აღმოჩენათა მნიშვნელობა და შედეგები (დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენების ეპოქა XV-XVII სს.).
პერიოდული მოვლენები და ამინდი	დედამიწის ბრუნვა ღერძისა და მზის გარშემო და მისი შედეგები (დღე-ღამის ცვლა, წელიწადის დროები). ამინდის კომპონენტები (ჰაერის ტემპერატურა, ნალექები, ქარი, მოლრუბლულობა) და პროგნოზი (ტრადიციული ხალხური მეთოდები). მეტეოროლოგიური ხელსაწყოების (თერმომეტრი, ფლუგერი) გამოყენების პრინციპები.
კოსმოსური სხეულები და ასტრონომიული მოვლენები	მზის სისტემის პლანეტები და მათი თანამგზავრები, ვარსკვლავები, კომეტები, ასტეროიდები, მეტეორები, მეტეორიტები, გალაქტიკა (ირმის ნახტომი). კოსმოსის შესწავლის ისტორია და ტექნიკის განვითარება.
ძირითადი ფიზიკური სიდიდეები	დრო, სიგრძე, ფართობი, მოცულობა, მასა, სიმკვრივე, ტემპერატურა. კავშირი ერთეულებს შორის. მათი განზომილებები, გაზომვა და გამოყენება. სიმკვრივის გამოსათვლელი ფორმულა.
ენერგია	სითბოს და სინათლის ბუნებრივი და ხელოვნური წყაროები.

	ერთი სახის ენერჯის მეორეში გადასვლა. ენერჯის მუდმივობის კანონი.
ნივთიერება, აგრეგატული მდგომარეობები, სითბური მოვლენები	ნივთიერებათა ფიზიკური თვისებები (ფერი, სუნი, გემო). ნივთიერების აგრეგატული მდგომარეობები, ერთი აგრეგატული მდგომარეობიდან მეორეში გადასვლა: გამყარება-დნობა; აორთქლება-კონდენსაცია.
მასალები და მათი თვისებები	მასალა და ნედლეული. ბუნებრივი და ხელოვნური მასალები. ფართოდ გამოყენებული მასალების თვისებები (ფერი, თბოგამტარობა, დრეკადობა, გამჭვირვალობა და სხვ.), მათი გამოყენება. თბოგამტარები და თბოიზოლატორები.
სხეულთა მოძრაობა და ურთიერთქმედება	სხეულის მოძრაობაზე მოქმედი ფაქტორები (ფორმა, ზომა, სიმძიმე, ზედაპირი და ა. შ.); მოძრაობის სახეები (წრფივი, მრუდწირული, რხევითი, ბრუნვითი). ტრაექტორია. გავლილი მანძილი და გადაადგილება. წრფივი თანაბარი მოძრაობის სიჩქარე და მისი გამოთვლა, სიჩქარის ერთეულები. გავლილი მანძილის ფორმულა. მსოფლიო მიზიდულობის მოვლენა. სხეულთა ურთიერთქმედება და ძალა. ერთი წრფის გასწვრივ მიმართული ძალების შეკრება. სიმძიმის ცენტრი, წონასწორობა და მისი სახეები. მარტივი მექანიზმების (ბერკეტი, პინებიანი სასწორი) მოქმედების პრინციპები.
მექანიკური რხევები და ტალღები	ბგერა, ბგერის წყაროები, ბგერის წარმოქმნა, გავრცელება და აღქმა; ბგერის გავრცელების სიჩქარე სხვადასხვა გარემოში. ბგერითი სიგნალების გადაცემა და მიღება ორგანიზმებში; სმენის ორგანოები. ექოს წარმოქმნა. ბგერის ხმამაღლობა - ამპლიტუდა, სიმაღლე - სიხშირე.
მაგნიტი	მაგნიტი, მაგნიტური პოლუსები, მაგნიტების ურთიერთქმედება და გამოყენება.

დაწყებითი საფეხურის ბუნებისმეტყველების მასწავლებლების საგნობრივი ტესტის
დავალებათა ნიმუშები.

1. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი არ წარმოქმნის სპორებს?

- ა) სოკოები;
- ბ) გვიმრები;
- გ) ხავსები;
- დ) პარკოსნები.

სწორი პასუხი: დ) პარკოსნები

2. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი კუნთები განუვითარდა განსაკუთრებულად ადამიანს ზეამართულ სიარულთან დაკავშირებით?

- I – ქვედა კიდურების
- II – ზურგის
- III – მკერდის

- ა) მხოლოდ I;
- ბ) მხოლოდ I და II;
- გ) მხოლოდ I და III;
- დ) I, II და III.

სწორი პასუხი: ბ) მხოლოდ I და II

3. ქვემოთ მოცემული საგნებიდან რომელს მიიზიდავს მაგნიტი ყველაზე ადვილად?

- ა) 1 გ მასის ვერცხლის რგოლს;
- ბ) 2 გ მასის სპილენძის მავთულს;
- გ) 3 გ მასის ალუმინის ლურსმანს;
- დ) 4 გ მასის რკინის ლურსმანს.

სწორი პასუხი: დ) 4 გ მასის რკინის ლურსმანს.

4. რომელი სტიქიური მოვლენის საზომი ერთეულია მაგნიტუდა?

- ა) მეწყერის;
- ბ) თოვლის ზვავის;
- გ) ვულკანის ამოფრქვევის;
- დ) მიწისძვრის;

სწორი პასუხი: დ) მიწისძვრის

5. ჩამოთვლილთაგან რომელ ორგანიზმს ახასიათებს გარეგანი განაყოფიერება?

- ა) თევზებს;
- ბ) ქვეწარმავლებს;
- გ) ფრინველებს;
- დ) ძუძუმწოვრებს.

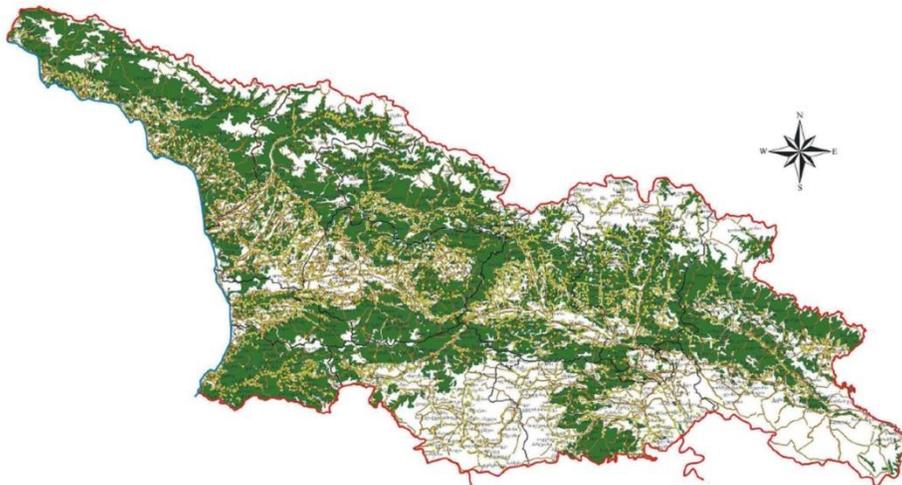
სწორი პასუხი: (ა).

6. ყლაპვის დროს სუნთქვა:

- ა) შეკავდება;
- ბ) არ იცვლება;
- გ) გააქტიურდება;
- დ) შენელებს.

სწორი პასუხი: (ა).

7. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი სათაური შეესაბამება მოცემულ რუკას?

- ა) მეწყერსაშიში ზონები;
- ბ) ტყის ფონდი;
- გ) ფარდობითი ტენიანობა;
- დ) მოსახლეობის სიმჭიდროვე;

სწორი პასუხი: ბ) ტყის ფონდი.

8. მზის სისტემაში სად მდებარეობს ე. წ. „ასტეროიდების სარტყელი“?

- ა) ვენერასა და დედამიწის ორბიტებს შორის;
- ბ) დედამიწისა და მარსის ორბიტებს შორის;
- გ) მარსისა და იუპიტერის ორბიტებს შორის;
- დ) იუპიტერისა და სატურნის ორბიტებს შორის.

სწორი პასუხი: გ) მარსისა და იუპიტერის ორბიტებს შორის.

9. ჟანგბადი, რომელიც გამოიყოფა ფოტოსინთეზის დროს, წარმოიქმნება:

- ა) CO₂-ის დაშლის შედეგად;
- ბ) ქლოროფილის დაშლის შედეგად;
- გ) H₂O-ის დაშლის შედეგად;
- დ) ნახშირწყლების დაშლის შედეგად.

სწორი პასუხი: გ) H₂O-ის დაშლის შედეგად.

10. 0° C-ზე წყალი შეიძლება იყოს:

- ა) როგორც მყარ, ისე თხევად ან აირად მდგომარეობაში;
- ბ) მხოლოდ აირად მდგომარეობაში;
- გ) მხოლოდ თხევად მდგომარეობაში;
- დ) მხოლოდ მყარ მდგომარეობაში.

სწორი პასუხი: ა) როგორც მყარ, ისე თხევად ან აირად მდგომარეობაში.

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ტექსტის ეს ბლოკი ამოწმებს წაკითხული ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, ინტერპრეტირების, გაანალიზებისა და შეფასების უნარს.

2024 წლის ტექსტის ფორმატში ტექსტს ახლავს 5 შეკითხვა. თითოეული შეკითხვა ფასდება 1 ქულით.

ყოველ შეკითხვას ერთვის 4 სავარაუდო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი. თითოეული შეკითხვის/დავალეების მეშვეობით მოწმდება წაკითხული ტექსტის გასააზრებლად აუცილებელი რომელიმე უნარი.

აპლიკანტმა უნდა შეძლოს:

- ტექსტის თემისა და ძირითადი იდეის გამოკვეთა;
- მიღებულ ინფორმაციაში ძირითადის (არსებითისა) და მეორეხარისხოვანის გარჩევა;
- ტექსტის სხვადასხვა ნაწილს (წინადადებებსა და აბზაცებს) შორის მიმართების დადგენა;
- მთელი ტექსტიდან ან მისი ცალკეული ნაწილებიდან დასკვნის გამოტანა;
- ცალკეული აბზაცის ფუნქციის განსაზღვრა;
- ცალკეული სიტყვისა თუ გამოთქმის მნიშვნელობის ახსნა ან მათი მნიშვნელობის ამოცნობა კონტექსტის მიხედვით;
- ტექსტის საკვანძო სიტყვებისა და ფრაზების მოძიება;
- ტექსტში მოცემული პოლემიკური მონაკვეთის გააზრება-შეფასება;
- ვარაუდისა და ფაქტის ერთმანეთისაგან გარჩევა;
- ტექსტში წარმოდგენილ მოვლენათა შორის არსებული კავშირების დადგენა;
- ცალკეული ფრაგმენტების პერიფრაზირება;
- ქვეტექსტის ამოცნობა;
- ტექსტში წარმოდგენილსა და სხვა (ვიპოთეზურ) სიტუაციებს შორის მიმართების დადგენა;
- ტექსტიდან მოპოვებული ინფორმაციის გამოყენება ახალი პრობლემის გადასაწყვეტად.

ტექსტები თემატურად მრავალფეროვანია და მეცნიერებისა და კულტურის სხვადასხვა სფეროს უკავშირდება. თუმცა, დავალებათა შესრულება, ანუ შეკითხვებზე პასუხის გაცემა, **არ მოითხოვს ამა თუ იმ სფეროსთან დაკავშირებულ სპეციალურ ცოდნას**. ტექსტები შეიძლება იყოს თხრობითი, პოლემიკური თუ განმარტებითი ხასიათისა. ისინი ნაირგვარია სტილის მიხედვითაც. მოცემული ბლოკის დავალებებს ახლავს ამგვარი ინსტრუქცია:

ყურადღებით წაიკითხეთ და გაიაზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

გაითვალისწინეთ:

ტექსტის შემდეგ მოცემული თითოეული შეკითხვა ტექსტის დამოუკიდებელი დავალებაა. ამიტომ ყოველ შეკითხვაზე პასუხის გაცემისას იხელმძღვანელებთ ტექსტით და არა წინა შეკითხვაზე გაცემული პასუხით, რათა თავიდან აიცილოთ არასწორ პასუხთა ჯაჭვი.

ანალიტიკური წერა

ტექსტის ამ ნაწილში მოცემულია ერთი დავალება. დავალების შესრულება გულისხმობს გარკვეულ საკითხთან დაკავშირებით აზრის წერილობით გამოთქმას, მსჯელობას, საკუთარი პოზიციის გამყარებას არგუმენტებითა და მაგალითებით.

ანალიტიკური წერის ნაწილი ძალზე მნიშვნელოვანია იმის დასადგენად, თუ რამდენად წარმატებით შეძლებს პედაგოგი, ასწავლოს დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებს ლექსიკურად და სტილისტურად გამართული ტექსტის შექმნა, წერისას ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვა, აზრის მწყობრად გადმოცემა, ტექსტის მონაკვეთების ერთმანეთთან ლოგიკურად დაკავშირება, არგუმენტირებული მსჯელობა. წერის კულტურის განვითარებას სწორედ დაწყებით საფეხურზე უნდა ჩაეყაროს საფუძველი.

დავალების მაქსიმალური ქულაა **9**.

2024 წლის ტექსტის ანალიტიკური წერის შეფასების ზოგადი კრიტერიუმები შეგიძლიათ იხილოთ შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებგვერდზე.

მაქსიმალური ქულა: 9

I. შინაარსის რელევანტურობა*

ნაშრომი შეესაბამება მოცემულ საკითხს და უპასუხებს დასმულ ამოცანას.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომი უპასუხებს დავალების მოთხოვნას, არ შეეხება არარელევანტურ საკითხებს;
- ნაშრომი უპასუხებს დავალების მოთხოვნას, თუმცა მოცემულია არარელევანტური ინფორმაციაც.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომი არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს;
- ნაშრომი შეეხება სრულიად განსხვავებულ საკითხს;
- ნაშრომი წარმოადგენს დავალების პერიფრაზს.
- ნაშრომის მხოლოდ მცირე ნაწილი შეეხება მოცემულ თემას, მაგრამ არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს.

**თუ ნაშრომი პირველი კრიტერიუმის მიხედვით შეფასდება 0 ქულით, ის აღარ გასწორდება სხვა კრიტერიუმების მიხედვით.*

II. დასაბუთება *

ნაშრომში ავტორის პოზიცია წარმოდგენილია შესაბამისი დასაბუთებით, მსჯელობა გამყარებულია დამაჯერებელი, ადეკვატური არგუმენტებითა და მაგალითებით.

2 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ თანმიმდევრული, დამაჯერებელი მსჯელობა, არგუმენტიტა თუ მაგალითით გამყარებულია ყველა მოსაზრება.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ მსჯელობა, არგუმენტიტა თუ მაგალითით გამყარებულია მოსაზრებათა ზოგიერთი ნაწილი;
- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ მსჯელობის მცდელობა, თუმცა, არგუმენტები თუ მაგალითები ზედაპირული, ერთფეროვანი და არადამაჯერებელია.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ მსჯელობის მცდელობა, არ ფიქსირდება არგუმენტები და მაგალითები;
- მსჯელობა არ არის ლოგიკური, თანმიმდევრული. მაგალითები თუ არგუმენტები არაადეკვატურია;
- მსჯელობა არ არის მოცემული.

** მსჯელობისას ფაქტობრივი შეცდომის დაშვების შემთხვევაში აპლიკანტს მეორე კომპონენტში დააკლდება 1 ქულა.*

III. თხრობის ორგანიზება

ნაშრომი სტრუქტურულად გამართულია, აზრები მწყობრად, თანმიმდევრულად არის გადმოცემული, თხზულების ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურადაა დაკავშირებული.

2 ქულა:

- ტექსტი სტრუქტურულად გამართულია - ნაწერში წარმოდგენილია საკითხის დასმა, მსჯელობა, დასკვნა; აზრები მწყობრად არის გადმოცემული, მონაკვეთები ლოგიკურად უკავშირდება ერთმანეთს.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მკაფიოდ არის წარმოდგენილი ტექსტის მხოლოდ ორი სტრუქტურული ნაწილი;
- დავალების პირობას ლოგიკურად უკავშირდება ტექსტის ზოგიერთი მონაკვეთი;
- წარმოდგენილი დასკვნა მკაფიოდ / პირდაპირ არ მიემართება დავალების პირობაში დასმულ საკითხს / გამომდინარეობს მსჯელობიდან;
- ნაშრომში აბზაცები არ არის გამოყოფილი ან არაადეკვატურადაა გამოყოფილი.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერის მხოლოდ მცირე მონაკვეთი ეთმობა მსჯელობას (რამდენიმე წინადადება, პატარა აბზაცი ა. შ.);
- მოსაზრებები, ტექსტის უმეტესი ნაწილი ერთმანეთსა და დავალების პირობას ლოგიკურად არ უკავშირდება;
- ნაწერში წარმოდგენილია ტექსტის მხოლოდ ერთი სტრუქტურული ნაწილი.

IV. სტილი, ლექსიკა

აზრები ცხადად, ნათლადაა გამოთქმული, ნაწერი ლექსიკურად მდიდარი და სტილურად გამართულია, ლექსიკა შეესაბამება დასმულ საკითხს.

2 ქულა:

- ნაშრომში გვხვდება ერთი-ორი უმნიშვნელო სტილური ხარვეზი, ტექსტი ლექსიკურად მდიდარია, აზრი მკაფიოდ და გამართულად არის გადმოცემული, გამოყენებულია საკითხის შესაფერისი ლექსიკა და სტილი.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომში გვხვდება რამდენიმე სტილური ხარვეზი; გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს;
- ნაწერი ლექსიკურად მწირია, თუმცა, გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერი ლექსიკურად ღარიბია;
- დაშვებულია სტილური ხარვეზები;
- ნაშრომში გარკვეული მონაკვეთი სტილურად გაუმართავია;
- გამოყენებულია არაადეკვატური ლექსიკა / სტილი.

V. სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია

ნაწერი შესრულებულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვით.

2 ქულა:

- დაშვებულია ერთი-ორი უმნიშვნელო ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, არ არის დაშვებული სინტაქსური შეცდომა, დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

1 ქულა:

- არ არის დაშვებული ხუთზე მეტი სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, ძირითადად დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

0 ქულა:

- დაშვებულია ხუთზე მეტი სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური, პუნქტუაციური შეცდომები; ნაშრომში დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები;
- ნაშრომში მრავლად გვხვდება პუნქტუაციური შეცდომები, რაც ცხადად მიუთითებს ენის სინტაქსური კონსტრუქციის არცოდნაზე.

ნაშრომი არ გასწორდება, თუ:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- შეიცავს ინფორმაციას, რომლის საშუალებით შესაძლებელია აპლიკანტის პიროვნების იდენტიფიცირება - სახელსა და გვარს (რეალურსა თუ გამოგონილს), მეტსახელს, ხელმოწერას და ა.შ.
- შესრულებულია ისეთი ხელწერით, როგორც წაკითხვაც შეუძლებელია.

ნაშრომი უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 120 სიტყვას. სხვა შემთხვევაში ის გასწორდება მხოლოდ I და II კრიტერიუმების მიხედვით.

გაითვალისწინეთ!

- თუ სწორ პასუხთან ერთად აპლიკანტი არასწორ პასუხსაც მიუთითებს, შეფასდება 0 ქულით;
- თუ ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტში მოცემულ დავალებებზე პასუხის გაცემისას დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, აპლიკანტს დავალების შეფასებისას დააკლდება 1 ქულა.

ანალიტიკური წერის დავალების ნიმუშები და მათი ანალიზი

დავალების პირობა (2020 წლის ტესტის დავალება)

გაეცანით 2 სიტუაციას საგაკვეთილო პროცესიდან:

მასწავლებელი: შეცდომაა, უკვე მეორედ მიპასუხე არასწორად, დაჯექი.

მოსწავლე: მას, ეს საკითხი გუშინ ახსენით და, ეტყობა, რაღაც ვერ გავიგე.

მასწავლებელი: გაკვეთილზე ყურადღებით რომ მისმენდე, ამდენ შეცდომას არ დაუშვებდი!

მასწავლებელი: დააკვირდი შენს ნაწერს, რამდენი წითელი ხაზი მაქვს გასმული, თითქმის არც ერთი ასო არ დაგიწერია სწორად.

მოსწავლე: მას, ის სამი ცალი ხომ მიწერია კარგად?

მასწავლებელი: კი, მაგრამ რამდენი ასო გიწერია არასწორად?! მეტი დრო უნდა დაუთმო ასოების გამოწერას!

ამონარიდი მოსწავლეთა გაკვეთილზე დასწრების აღრიცხვის ჟურნალის წარმოების წესიდან:

„მასწავლებლის მიერ ჟურნალში დაშვებული შეცდომა უნდა გასწორდეს შესაბამისი გვერდის ბოლოს შეცდომის დაშვების თაობაზე მინიშვნების გაკეთებით, რასაც შეცდომის დამშვები პირი შენიშვნების გვერდზე სწორი მონაცემების ასახვით ადასტურებს ხელმოწერითა და თარიღის მითითებით.“

გაიაზრეთ წარმოდგენილი ნიმუშები და იმსჯელეთ:

- რა პრობლემა იკვეთება მოცემულ საილუსტრაციო მასალაში?
- რა გამოწვევების წინაშე გვაყენებს ეს პრობლემა სწავლა-სწავლების პროცესში?
- რა შეიძლება დავსახოთ პრობლემის გადაჭრის გზად? განაზოგადეთ სათქმელი.

საკვანძო საკითხების) გარეშე არ უპასუხებს დავალების მიზანს. შესაბამისად, წარმოდგენილი ნაშრომი პირველივე კრიტერიუმის მიხედვით - შინაარსის რელევანტურობა - 0 ქულით შეფასდა.

ნიმუში 2

ანალიტიკური წერა

42. ზევსის პატივითი განვიხილავთ ქაიხიან ნაწარმის პირობა სამხრეთ-ბრძანს შევხებნა, განსაყიებია - იქნას და სკოლა. მთელ გზებს მისხმობს ნათელ მუცითა პოეზიის სეფი, სერ ხანგებში, თუ სუბს უზღუდვს მსწავლელ მოსწავლეს ჭყომბის დებებს უცადს და მთელი მნიშვნელოვანი პასუხობს მს, იმს მთავარ, რომ ჭყომბის გამოსახვის საშუალება* მსერს. ამ მოსწავლელისგან განსხვავებით, ჩნს, რომ მსწავლელს ავად ეძლევა უკნაღის ჭყომბის ჭყომბის დებებს და მთავარ გამოსახვის უცადს.

ჭყომბის დებებს შიში გვჭყ, ჭიბლად ვხაზობ, ვაბლავ პირობებზე ჩამოყალიბდეს, რომელიც მს რჩებინებდა ავსი ავთი. შიში ვი პირობა - რჩებურ ადობად განვიხილეს, რომელიც მდებრი უსამხრადმს გარდა ნეგატივად ჩნს ავთი. მს ბედობა უსვლს მსხვად, სერსერ მსხვი მსწავლელს მათი უზღუდვს ჭყომბის მს გამოიყიებოდ, მთავარ ვიზუალად ვი დავობდა ბოლავ დებებს, რომელიც ჭყომბს დებებს. ამი მოსწავლეს პოეზიის სეფს მსხვად, სერ, ბოლავ მს ავთიგვს მს უსვლს ვიზუალად, რომ არსავეს ვაჩქარა მსი უცადების დილეგაზე ნ/დ ვიზუალს დილეგაზე.

ჭყომბის დებებს ჭყომბად რომ მსხვად მს მსხმობს მოსწავლეს ვიზუალად თუ ვიზუალად განვიხილეს, ავთიგვს, მს მსწავლელს ვაჩქარა, მიუცეს ჭყომბის გამოსახვის საშუალება და, სერსობაზე ვაჩქარა, ავთიგვს მსწავლელს სოხი ვიზუალ/ ვიზუალ, სერ სობადვლად მოსწავლეს ვაჩქარა მსწავლელს. ამ ვიზუალს ქაიხიან ვაჩქარა - "ადობრი სერსი ჭყომბებზე სწავლობს." სერ, ავთიგვს სერსიგვს "ავთიგვს" ("Suits") მთავარი პირობა ავთიგვს მსწავლელს მს, სერსიგვს მსხვად რჩებურ ჭყომბის ავთიგვს გამოსახვის, მსწავლელს მსხვად ვაჩქარა. მთი ის მსწავლეს ქაიხიან სერსიგვს ავთიგვს ჩამოყალიბდეს ებმება.

სამხრად, ავთიგვს, ვაჩქარა მსწავლელს ვიზუალს, რომ მოსწავლესი ჭყომბის დებებს ვაჩქარა მოვლეს და რომ სოხი ამ ჭყომბის რჩებურ ებმება ვიზუალს, სერ მსწავლელს მსხვად ვაჩქარა სერ და მს რჩებურ ვაჩქარა.

კომენტარი

წარმოდგენილი ნაშრომი უპასუხებს დავალებას, არ არის მოცემული შეუსაბამო, არარელევანტური ინფორმაცია. პედაგოგი საუბრობს შეცდომის დაშვებისა და მისი ფუნქციის საკითხზე დავალების ორივე საილუსტრაციო ნიმუშის მიხედვით (შინაარსის რელევანტურობა -1 ქულა), თავისი მსხვადობის გასამყარებლად მოჰყავს დამაჯერებელი, მაგალითები, მსხვადობა ლოგიკურია პირობაში მოცემული სამივე დებულების მიხედვით (დასაბუთება - 2 ქულა). ტექსტი სტრუქტურულად გამართულია, აზრები მწყობრად არის გადმოცემული და მონაკვეთები ლოგიკურად უკავშირდება ერთმანეთს (თხრობის ორგანიზება - 2 ქულა). ნაწერი ლექსიკურად და

სტილისტურად მეტ-ნაკლებად გამართულია, შეინიშნება რამდენიმე სტილური ხარვეზი, მაგ., „დაჩაგრულ ადამიანად განვითარდეს“, „არათუ ვერბალური შეურაცხყოფით არ შემოიფარგლებოდა..“ და სხვა. შესაბამისად, ამ კომპონენტში აპლიკანტი იმსახურებს 1 ქულას. პედაგოგი ავლენს თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების ცოდნას, არ არის დაშვებული უხეში სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომები (სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია _ 2 ქულა). შესაბამისად, ნაწერი შეფასებულია 8 ქულით.

2024 წლის დაწყებითი საფეხურის ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველების მასწავლებლების საგნობრივი ტესტები და შეფასების სქემები შეგიძლიათ იხილოთ შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებგვერდზე.